

Μέση Εκπαίδευση: Ο «Μεγάλος Ασθενής» ή η παραφροσύνη του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Τσιρώνης Ευάγγελος, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης, Διευθυντής Σχολικής Μονάδας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Μέση Εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει μια πολυκύμαντη ιστορία που προκαλούσε και συνεχίζει να προκαλεί πολιτικές και κοινωνικές εντάσεις. Ιδιαίτερα στο χώρο αυτό αντανακλά το κοινωνικό και το πνευματικό επίπεδο του λαού, αφού εδώ διαμορφώνεται η κοινωνικοπολιτική και ηθική συνείδηση της νέας γενιάς, δηλαδή το ίδιο το μέλλον της χώρας και ακόμη γιατί διακυβεύονται πολυποίκιλα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα. Έτσι εξηγείται το γεγονός ότι όσες φορές επιχειρήθηκε μια ουσιαστική μεταρρυθμιστική προσπάθεια, αντιμετώπισε τεράστιες αντιδράσεις. Το πρόβλημα στο βάθος του είναι ασφαλώς πολιτικό και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί για να βρει την πολυπόθητη λύση που την έχει ανάγκη η κοινωνία μας.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Δεν αποτελεί υπερβολή η διαπίστωση ότι τα πράγματα στη Μέση Εκπαίδευση και ιδιαίτερα στο Λύκειο, παρά τις κατά καιρούς παρεμβάσεις και παρά τις λεγόμενες «μεταρρυθμίσεις», βρίσκονται προ πολλού σε αδιέξοδο. Πανευρωπαϊκή μελέτη που δημοσιεύτηκε στο «Βήμα της Κυριακής» της 27^{ης} Μαΐου με τίτλο «Το Σχολείο αρρωσταίνει τα παιδιά μας» αναφέρει μεταξύ των άλλων ότι «120.000 έφηβοι μεταξύ 12 και 18 ετών αντιμετωπίζουν κάποιας μορφής ψυχολογικά προβλήματα». Αυτό μεταφράζεται με αυτοκτονίες, με άγχος και κατάθλιψη. Στην ίδια έρευνα τονίζεται ότι «από τους 70. 000 περίπου τελειόφοιτους περισσότεροι από τους 20.000 αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα». Αυτή είναι ίσως η σοβαρότερη από τις συνέπειες του εκπαιδευτικού μας συστήματος, αφού άπτεται του υπέρτατου αγαθού της υγείας και της ίδιας της ζωής. Είναι τραγικό το εκπαιδευτικό σύστημα, που θα έπρεπε να επουλώνει τις όποιες πληγές των νέων, να είναι αιτία για να πληγώνει.

Χωρίς αμφιβολία η εκπαίδευση των νέων δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους και της κοινωνίας γενικότερα. Αντίθετα το ψυχικό και οικονομικό κόστος είναι τεράστιο και ιδιαίτερα στις οικογένειες που σπουδάζουν παιδιά.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, που έχει και την κύρια ευθύνη για τη γνωστική και παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών στη Μέση Εκπαίδευση, επισημαίνει στις οδηγίες του μεταξύ άλλων πως «όλα τα φιλολογικά μαθήματα, ως κατ' εξοχήν ανθρωπιστικά, πρέπει να αποσκοπούν στη διαμόρφωση ελεύθερων και υπεύθυνων ανθρώπων, να προβάλλουν την αξία της δημοκρατικής συμμετοχής και να συγκλίνουν στην ιδέα της ισοτιμίας των ανθρώπων και των πολιτισμών, καθώς και στην υπεράσπιση των έργων και των δικαιωμάτων τους». Και αλλού. «...να βοηθούν τους μαθητές – μαθήτριες να κατανοούν και να χειρίζονται την ελληνική γλώσσα». (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οδηγίες 2006-2007).

Στους πολύ σημαντικούς και ωραίους αυτούς στόχους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου η διαπίστωση ως προς την εφαρμογή τους είναι αρνητική και απαισιόδοξη. Πόσοι μαθητές, που ολοκληρώνουν το Λύκειο, γνωρίζουν το περιεχόμενο και τα διαχρονικά μηνύματα του Επιταφίου Λόγου του Περικλή ή της Αντιγόνης του Σοφοκλή, ώστε να διαμορφώσουν βαθιά δημοκρατική και ανθρωπιστική συνείδηση, αφού τα έργα αυτά, ενώ υπάρχουν ασφαλώς στο αναλυτικό πρόγραμμα,

απουσιάζει όμως η ουσιαστική και βιωματική τους διδασκαλία. Ως προς το ζήτημα δε της γλώσσας, σπάνια βρίσκει κανείς αποφοίτους να σε συνεπαίρνουν με την ευφράδεια και καλλιπέειά τους, παρά τις πολλές ώρες διδασκαλίας. Και τούτο είναι ολοφάνερο τόσο από τα γραπτά των εκθέσεων των Γενικών εξετάσεων, όσο και από την καθημερινή προφορική επικοινωνία. Την ίδια διαπίστωση έχει κάνει και ο Μανόλης Ανδρόνικος στο δοκιμακό του έργο στα 1974 επισημαίνοντας την ένδεια της γλώσσας και της σκέψης των νέων: «Όλοι σχεδόν διαπιστώνουμε και δεν το κρύβουμε, πως τα παιδιά μας τελειώνοντας το Γυμνάσιο – να σημειωθεί ότι τότε το Γυμνάσιο και το Λύκειο ήταν ενιαία – (γιατί όχι και το πανεπιστήμιο;) δεν κατορθώνουν να γράφουν σωστά τη γλώσσα τους, ακόμη πιο πέρα δυσκολεύονται να συνθέσουν ένα απλό δοκίμιο, μια έκθεση ιδεών, όπως λέμε στη σχολική ορολογία. ..Φτάνει να διαβάσει κανείς τα γραπτά των εισιτηρίων εξετάσεων, για να καταλάβει την παράθεση κενών φράσεων, που μάταια πασχίζει να κρύψει την απουσία κάθε πραγματικής σκέψης.» (Μ. Ανδρόνικος 1974).

Αν και οι διαπιστώσεις αυτές είναι αρκετά παλιές (1974), όμως μοιάζουν σημερινές. Αυτό σημαίνει ότι τα προβλήματα της εκπαίδευσης είναι δυστυχώς διαχρονικά.

Το κύριο ενδιαφέρον των γονέων και των μαθητών στο Λύκειο περιορίζεται στην επιλογή της κατεύθυνσης και του επιστημονικού πεδίου που θα δηλώσει στο μηχανογραφικό δελτίο όταν θα έρθει η «μεγάλη ώρα» των γενικών εξετάσεων. Αυτός ο οφιάλτης γεννιέται στο παιδί μόλις πατήσει το πόδι του στο Γυμνάσιο και το συνοδεύει μέχρι το τέλος των σπουδών του στο Λύκειο. Το «ενδιαφέρον» αυτό κατά αναγκαστικό τρόπο μεταβιβάζεται και στο δάσκαλο του Λυκείου. Είναι παντελώς παράδοξο, αντιπαιδαγωγικό και πλήρως ασύμφωνο με το ρόλο του πλην όμως, δυστυχώς, πραγματικό: ο ίδιος ο δάσκαλος παρασυρμένος από το συρμό της εποχής μας προωθεί το παιδί στον ίδιο επικίνδυνο δρόμο.

Και πώς να μη πέφτει στην παγίδα αυτή, αφού όλοι οι παράγοντες της εκπαίδευσης με πρώτη την επίσημη πολιτεία έχουν ρίξει το βάρος στην υπόθεση των Γενικών Εξετάσεων που οδηγούν στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ και που λόγω του δραματικού τους περιεχομένου έχουν επικρατήσει ως Πανελλήνιες.

Πράγματι το σημείο αναφοράς της Μέσης Εκπαίδευσης δεν είναι ο πλούτος των γενικών γνώσεων και η όξυνση του κριτικού νου, ούτε οι διαχρονικές αξίες και τα πανανθρώπινα ιδανικά, ούτε η διαμόρφωση ανθρώπινου ήθους και δημοκρατικής συνείδησης και τόσα άλλα για τα οποία αξίζει ο άνθρωπος να ζει και να αγωνίζεται. Αντίθετα το κέντρο της Μέσης Εκπαίδευσης είναι οι εξετάσεις και μέσω αυτών η μεταπήδηση στο Πανεπιστήμιο. Στην επίτευξη του «ύψιστου» αυτού στόχου προσανατολίζονται οι πάντες και δυστυχώς τα θύματα αυτής της κατάστασης, που είναι οι μαθητές. Έτσι αρχίζει ένας απάνθρωπος και ανταγωνιστικός φροντιστηριακός μαραθώνιος με τεράστιο και πολλαπλό κόστος ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό.

Είναι χιλιοειπωμένες οι συνέπειες αυτού του εκπαιδευτικού συστήματος που βασανίζει, με ελάχιστες ευχάριστες στιγμές, αυτούς για χάρη των οποίων υποτίθεται λειτουργεί, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους και για την αρμονική ανάπτυξη του σώματος και της ψυχής τους. Η θλιβερή αυτή κατάσταση έχει πολύ παρελθόν με την παρατήρηση ότι σήμερα είναι πολύ πιο δυσάρεστα τα πράγματα αφού αφορούν σε όλα σχεδόν τα ελληνόπουλα, ενώ πριν 30 – 40 χρόνια σε πολύ λιγότερα. Έτσι είναι εντελώς επίκαιρα τα λόγια δύο σπουδαίων Ελλήνων παιδαγωγών: του Χρήστου Γιανναρά (1978) και του Σαράντου Καργάκου (1988). Γράφει λοιπόν Ο Γιανναράς: «Αλλά και ολόκληρη η παιδεία μας γίνεται αποκλειστικά και μονοδιάστατα χρηστική στις τρεις τελευταίες τάξεις της μέσης βαθμίδας: χρησιμεύει μονάχα για εισιτήριο εισόδου στις ανώτατες σχολές (περικομμένο εισιτήριο που πρέπει οπωσδήποτε να συμπληρωθεί με την αποβλακωτική σολομωνική¹ της φροντιστηριακής κουζίνας)». Ο Καργάκος γράφει: Οι περιβόητες Γενικές Εξετάσεις είναι ο σημαιοφόρος της κρίσης του σημερινού σχολείου. Αποτελούν ένα θεσμό που ευτελίζει την παιδευτική λειτουργία. Έχουν γίνει ο άξονας γύρω από τον οποίο στρέφεται όλη η λειτουργία του Λυκείου. Μια συνεχής αναμονή. Είναι η ώρα της αλήθειας. Πολλά παιδιά

¹ Σολομωνική :Βιβλίο με μαγικές συμβουλές για την καθυπόταξη των δαιμόνων με μεγάλη επίδραση κατά τον Μεσαίωνα. (Μπαμπινιώτης)

καταρρέουν, προτού έλθει η ώρα της δοκιμασίας. Γίνονται νευρωτικά, μελαγχολικά, απομονωμένα και αγέλαστα άτομα. Όλα αυτά κάπως θυμίζουν Πολύφημο. Η παιδεία μας βλέπει τα παιδιά μ' ένα μάτι ή με «μισό» μάτι και μετά τα τρώει. Τους καλούς τους τρώει τελευταίους. Κάποιοι όμως μαθαίνουν να «τρώνε» τους άλλους».

Η πεποίθηση που επικρατεί στους γονείς και συνεπώς και στους μαθητές είναι πως ο μόνος δρόμος για την επιτυχία στις εξετάσεις, άρα και στη ζωή, είναι όχι το σχολείο μα το φροντιστήριο.

Οι συνέπειες αυτής της πραγματικότητας είναι οδυνηρές για το μαθητή, την οικογένεια, το δημόσιο σχολείο, την ίδια την κοινωνία. Εντελώς ενδεικτικά αναφέρουμε κάποιες: Το παιδί εξουθενώνεται από τις πολλές ώρες εργασίας, αφού τελειώνοντας το 7ωρο ή 8ωρο πρόγραμμα του σχολείου, συνεχίζει, με μια πολύ μικρή μεσημεριανή διακοπή, μέχρι αργά το βράδυ στο φροντιστήριο. Επόμενο είναι την άλλη μέρα να έρθει στο σχολείο κατάκοπο, (κάποιες φορές «συλλαμβάνεται» κοιμώμενο), αδυνατώντας να παρακολουθήσει και πολύ περισσότερο να ενεργοποιηθεί και να χαρεί τη διαδικασία της μάθησης και της σχολικής ζωής. Η παρουσία του στο Λύκειο έχει περισσότερο τυπικό και αναγκαστικό χαρακτήρα κυρίως λόγω των απουσιών κι έτσι δεν εκπληρώνεται κανένας από τους στόχους του σχολείου. Οι γενικές του γνώσεις που διαμορφώνουν μια κοινωνικοποιημένη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα, είναι σχεδόν ανύπαρκτες, παρά το ότι η παροχή τους είναι από τις κυρίαρχες αποστολές της Μέσης Εκπαίδευσης, αφού όχι μόνο δεν του «χρειάζονται» αλλά το αποτρέπουν και από το στόχο του.

Ο καθηγητής του Λυκείου μην έχοντας άλλες επιλογές και παρά τις αγαθές συνήθως διαθέσεις να συνεισφέρει στη «μεγάλη υπόθεση της παιδείας», τις θεμιτές του αντιδράσεις ή ακόμη και τις λογομαχίες, αναγκάζεται να ενδώσει- («και τι φρικτή η μέρα που ενδίδει»²), να συμβιβαστεί, και να θυσιάσει στο βωμό του φαύλου κύκλου του εξεταστικοκεντρικού εκπαιδευτικού συστήματος τα όνειρα του. Δεν είναι λίγες οι φορές που απογοητεύεται και πικραίνεται, αφού οι μαθητές του «δεν τον έχουν ανάγκη», μια και καλύπτονται από τα φροντιστήρια. Έτσι κάθε δημιουργική διάθεση και προσπάθεια πέφτει στο κενό.

Η Οικογένεια από την άλλη θυσιάζει ό,τι έχει και δεν έχει, στερούμενη ακόμη και τα πιο αναγκαία, για να ικανοποιήσει όχι τόσο τις πραγματικές μαθησιακές και επαγγελματικές ανάγκες, φιλοδοξίες και δυνατότητες του παιδιού, όσο κυρίως τις δικές της φανερές ή λανθάνουσες επιθυμίες και ματαιοδοξίες. Έτσι πολλοί είναι αυτοί που μετακομίζουν σε μεγάλο αστικό κέντρο, αν κατοικούν μακριά από αυτό με συνέπεια να ερημώνει η ύπαιθρος, να σβήνουν τα σχολεία της επαρχίας και η υποτιθέμενη «δωρεάν παιδεία» να αποβαίνει για τους γονείς μια ιδιαίτερα πολύμοχθη και πολυδάπανη διαδικασία με αμφίβολο αποτέλεσμα.

Αυτού του είδους λοιπόν η παιδεία «κτηρετεί φθαρμένες, ανύπαρκτες και σαθρές αξίες» και βέβαια αυτή η παιδεία «προσφέρει αρνητικό έργο και αλλοτριώνει».(Κιτσάκης Αθ. Κοινωνικά Δοκίμια).

ΟΙ «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ» ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Η Πολιτεία διαχρονικά παρακολουθεί την κατάσταση υποκρινόμενη για το έντονο ενδιαφέρον της για τα εκπαιδευτικά πράγματα και ότι πασχίζει να αναμορφώσει και να αναβαθμίσει τη δημόσια παιδεία προβαίνοντας κατά καιρούς σε βαρύγδουπες δηλώσεις περί διαλόγου με την εκπαιδευτική κοινότητα, περί «μεταρρυθμίσεων» κ.α π., ενώ στην ουσία φαίνεται πώς, λόγω του πολιτικού κόστους ή και γιατί δεν το επιθυμεί πραγματικά για ιδεολογικούς λόγους - τι κρίμα, αν είναι έτσι- η κατάσταση παραμένει ίδια και κακοφορμίζει. Είναι ενδεικτικό των

² Κ. Καβάφη: Η Σατραπεία

πραγματικών διαθέσεων της η πρόσφατη δήλωση υψηλόβαθμου πολιτικού προσώπου του Υπουργείου Παιδείας ότι το βιβλίο της Ιστορίας για το Δημοτικό Σχολείο δεν τυπώθηκε για να διανεμηθεί στους μαθητές «λόγω φόρτου των τυπογραφείων με προεκλογικό υλικό³». Είναι προσχηματικό και υποκριτικό να γίνεται λόγος για «μεταρρυθμίσεις» ή για επιζητούμενο διάλογο για την παιδεία όταν τα προβλήματα βοούν από μόνα τους.

Η πραγματική μεταρρύθμιση, αυτή που έχει ανάγκη η κοινωνία, είναι αυτή που αντιμετωπίζει και λύνει τα προβλήματα. Εάν υπάρχει πραγματική βούληση για την αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας και την επίλυση των τόσο οξυμένων προβλημάτων και δεν τίθεται υπό αίρεση η προτεραιότητα της, όσο κι αν ηχεί παράξενα και αντιδραστικά, δε χρειάζεται διάλογος με κανέναν, αφού όλοι είναι και γνώστες της κατάστασης και επιζητούν τη άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση. Ο διάλογος επιζητείται πολλές φορές ως άλλοθι, είτε για καθυστερήσεις, είτε για ακύρωση ή μετάλλαξη της όποιας μεταρρυθμιστικής λεγόμενης παρέμβασης. Προς θεού δεν είμαστε αντίθετοι με την ιερή και δημοκρατική αυτή διαδικασία, αλλά ο διάλογος πρέπει να είναι απροσχημάτιστος και ειλικρινής. Είναι δε ιδιαίτερα αναγκαίος και χρήσιμος όταν επιχειρείται η ιδεολογική διαφοροποίηση της κατεύθυνσης της παιδείας σε σχέση με τα κοινωνικά κρατούντα. Και οι διαμορφωτές της εκπαιδευτικής πολιτικής στην ελληνική κοινωνία, τουλάχιστον την τελευταία πενηκονταετία δεν έχουν επικαλεστεί κάτι τέτοιο μέχρι σήμερα. Εκτός εάν το επιδιώκουν χωρίς να το ομολογούν.

Ποιος λοιπόν άνθρωπος της παιδείας θα αρνούταν τη σπουδαιότητα της γενικής μόρφωσης των νέων στη Μέση Εκπαίδευση και της διαμόρφωσης ολοκληρωμένης και κοινωνικοποιημένης προσωπικότητας σύμφωνα με τις σύγχρονες αλλά και κλασικές παιδαγωγικές μεθόδους και πρακτικές; Ή τη μεγάλη αξία της μάθησης που στηρίζεται στην άσκηση της κριτικής ικανότητας, στην ενεργό συμμετοχή του μαθητή στην τάξη και όχι στην παθητική απομνημόνευση, στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας και στην ελεύθερη δραστηριότητα, αφού «ο μαθητής πρέπει να είναι πρωταγωνιστής σε κάθε φάση του φαινομένου της μάθησης, να έχει λόγο σ' αυτό που μαθαίνει και να κατανοεί το ρόλο της γνώσης στο σημερινό πολύπλοκο κόσμο», όπως φρονούν οι παιδαγωγοί. (Π. Κόκκοτας, 1983).

Ποιος χρειάζεται να πεισθεί για την ικανοποίηση του διαχρονικού αιτήματος της διάθεσης του 5% του ΑΕΠ για την παιδεία;

Ποιος θα διαφωνούσε στην ανάγκη ο μαθητής να διδάσκεται τις ξένες γλώσσες επαρκώς στο σχολείο και να πάψει να υπάρχει αυτό το εξωφρενικό και εντελώς αντιπαιδαγωγικό φαινόμενο να τρέχει από το δημοτικό μέχρι και το Λύκειο στα φροντιστήρια ξένων γλωσσών; Αλήθεια σε ποια άλλη ευρωπαϊκή χώρα συμβαίνει κάτι τέτοιο;

Ποιος θα είχε αντίρρηση να θεσμοθετηθεί ο σχολικός ψυχολόγος για τη στήριξη και βοήθεια τόσων μαθητών και γονέων που έχουν ανάγκη;

Ποιος θα έλεγε όχι στο να γίνει το σχολείο κέντρο όχι μόνο της μόρφωσης των ελλήνων νέων αλλά και πολύμορφων εκδηλώσεων που ψυχαγωγούν, γυμνάζουν, κοινωνικοποιούν και εξανθρωπίζουν το μέλλον του τόπου;

Ποιος δε θα υποδέχονταν με ανακούφιση και χαρά εκπαιδευτικά μέτρα, ειδικές παρεμβάσεις και μαθήματα προς τους μαθητές αλλά και προς τους γονείς για το AIDS, το κάπνισμα, το αλκοόλ, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και τις απίστευτες σε αριθμό εφηβικές εγκυμοσύνες, την οδική συμπεριφορά, τις διατροφικές συνήθειες και την παχυσαρκία, την παιδική και εφηβική βία, που έχει εισβάλει απειλητική και στη χώρα μας, τις σχέσεις με την οικογένεια, το άγχος και άλλα ψυχολογικά προβλήματα που θα λύτρωναν τόσους και τόσους νέους και τις οικογένειές τους από οδυνηρές συνέπειες;

Ποιος θα αρνούταν την αναγκαιότητα της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των μαθητών σχετικά με την τεράστια σημασία που αποκτούν πλέον τα περιβαλλοντικά ζητήματα για

³ 3. Δήλωση Α. Καραμανου Γ.Γ. του ΥΕΠΘ λίγο πριν από τις εκλογές της 16-9-2007

την κατανόηση της ουσίας της ζωής καθώς και για την ύπαρξή της;

Και ποιος δε θα συμφωνούσε αναφανδόν στην αναβάθμιση και την αποτελεσματικότητα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού με όλες τις δράσεις και πρωτοβουλίες που θα απαιτούσε μια τέτοια βούληση και που θα καθοδηγούσε το παιδί ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του για να επιλέξει το επάγγελμα που του ταιριάζει, ώστε και να συνεισφέρει στην κοινωνία και το ίδιο να ξει ευτυχισμένο, με την παράλληλη αναβάθμιση της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης που σήμερα δεν υπάρχουν λόγια να περιγραφεί;

Ποιος δε θα αποδέχονταν ευνοϊκά τη σχολική παρέμβαση, από ειδήμονες φυσικά, για τον «ιό» του υπολογιστή που τείνει να πάρει ανεξέλεγκτες και επικίνδυνες διαστάσεις για τη σωματική και ψυχική υγεία του νέου και να διαμορφώνει αυτός τις σχέσεις του με την οικογένεια και την κοινωνία;

Ποιος γονέας, που δαπανά απίστευτα ποσά για την εξωσχολική βοήθεια του παιδιού του, δε θα επικροτούσε με ανακούφιση αποτελεσματικά και πρακτικά σχολικά μέτρα για τη φροντιστηριακή βοήθεια στα μαθήματα που θέλει και αντιμετωπίζει δυσκολίες ακόμα και αν αυτό απαιτούσε τη συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα; Και μέχρι τότε θα μείνουμε στη δογματική σκέψη ορισμένων ότι η παρουσία ιδιωτών στο δημόσιο μολύνει το χώρο και γι' αυτό πρέπει να αποκρουστεί πάση θυσία;

Ποιος εν τέλει θα αντιμετώπιζε αρνητικά τη συνεχή και ουσιαστική συνεργασία του σχολείου με την οικογένεια και γενικά τη σύνδεση και το άνοιγμα του στην κοινωνία αφού αυτή αποτελεί τη φυσική προέκτασή του;

Η ΠΡΟΤΑΣΗ

Ποιος λοιπόν εχέφρων νους, ποιες πολιτικές δυνάμεις, ποιος εκπαιδευτικός και ποιος προβληματισμένος πολίτης που αγωνιά για το μέλλον της νέας γενιάς και αυτού του τόπου θα προέβαλλε εμπόδια για τη θεσμοθέτηση μιας τέτοιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης; Πιστεύω κανείς, εφόσον δεν έχει προσωπικά και ιδιοτελή συμφέροντα. Τέτοιου είδους όμως συμφέροντα μια πολιτεία που θέλει να λέγεται και να είναι ευνομούμενη και δίκαια ένα δρόμο έχει να πορευτεί: Να τα πατάσσει. Αντίθετα η ανταπόκριση, η στήριξη και η συνδρομή όλης σχεδόν της κοινωνίας θα ήταν παραπάνω από σίγουρη.

Το ζήτημα της Παιδείας, όπως εξάλλου όλα τα μεγάλα ζητήματα, είναι πολιτικό. Επομένως η πραγματοποίηση όλων αυτών χρειάζεται πρώτα απ' όλα πολιτική βούληση. Αυτό φυσικά σημαίνει ικανή χρηματοδότηση από την πολιτεία και ριζική αναμόρφωση των προγραμμάτων της Μέσης Εκπαίδευσης και ιδιαίτερα του Λυκείου ενδεχομένως στα πλαίσια ενός ολοήμερου σχολείου, πράγματα τα οποία αναγγέλλονται κάποιες φορές αλλά ποτέ δεν υλοποιούνται.

Φυσικά αυτή η Μεταρρύθμιση για να πετύχει είναι επείγουσα ανάγκη να αυτονομηθεί και αναβαθμιστεί το Γενικό Λύκειο και να μην είναι ένας φροντιστηριακός προθάλαμος της εισαγωγής στις πανεπιστημιακές σχολές, όπου συνθλίβεται κάθε δημιουργική δυνατότητα και προσπάθεια των μαθητών. Προς τούτο, πρέπει το γρηγορότερο να καταργηθούν οι ανταγωνιστικές και εξουθενωτικές Γενικές Εξετάσεις, γιατί, όπως τονίζει και ο Ζαν Πιαζέ «σκοπός του σχολείου είναι η εκπαίδευση του μαθητή στις μεθόδους εργασίας του και όχι η επιτυχία του σε μια τελική δοκιμασία που βασίζεται σε μια στιγμιαία συσσώρευση γνώσεων».(Ζαν Πιαζέ, μετ. Απ. Βερβερίδης, 1999).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι επιτακτικό χρέος τα εκπαιδευτικά πράγματα στη Μέση Εκπαίδευση να αλλάξουν το ταχύτερο. Η εκπαιδευτική κοινότητα και γενικά ολόκληρη η κοινωνία είναι έτοιμη για αυτή την αλλαγή που θα σημάνει ένα σημαντικό βήμα προς τα μπρος. Η κοινωνία που επενδύει στην παιδεία, επενδύει στο δικό της αύριο. Και όπως υποστηρίζεται από τους παιδαγωγούς: «Μια σωστά οργανωμένη και σε δημοκρατικές βάσεις στηριγμένη παιδεία πρέπει να δίνει στο μαθητή ερεθίσματα για να εκμεταλλευτεί τις φυσικές του ικανότητες, έτσι που ακόμη και τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες που δε διαθέτουν υψηλό επίπεδο πνευματικής καλλιέργειας, ν' αποκτήσουν ενδιαφέρον για την απόκτηση γνώσεων και από εκεί και πέρα να τους παρέχονται δυνατότητες ανάδειξης, ώστε η κοινωνική τους προέλευση να μην παίζει ανασταλτικό ρόλο στην εξέλιξή τους». (Σ.Καργάκος, 1988). Θα είναι μια οφειλόμενη προσφορά προς τους νέους και την πατρίδα.

Βιβλιογραφία.

Ζαν Πιαζέ: Ψυχολογία και Παιδαγωγική, μετ. Απ. Βερβερίδης, Λιβάνης, Αθήνα 1999 (σελ. 104, 111).

Εφημερίδα «Το Βήμα Της Κυριακής», 27-5-2007, Ρεπορτάζ Νότα Τρίγκα.

Παναγιώτη Κόκκοτα: Η Ελευθερία στην Εκπαίδευση, 2^η έκδοση αναθεωρημένη, Γρηγόρης, Αθήνα 1983, σελ. 67).

Μανόλη Ανδρόνικου: Παιδεία ή Υπνοπαιδεία; Ίκαρος, Αθήνα 1974 (σελ. 18,19,20).

Χρήστου Γιανναρά: Η Νεοελληνική Ταυτότητα, Γρηγόρη, Αθήνα 1978, (σελ 141).

Σαράντου Καργάκου: Προβληματισμοί, Ένα διάλογος με τους νέους Τόμος Α' GUTENBERG, Αθήνα 1988,(σελ 171,193).

Αθ. Κιτσάκη: Κοινωνικά Δοκίμια, Γρηγόρη, Αθήνα, (σελ 49).

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Οδηγίες για τη διδασκαλία Φιλολογικών μαθημάτων στο Λύκειο, (Σχολικό έτος 2006-2007), ΟΑΕΔΒ, Αθήνα, (σελ. 5,6).